

vil jo ialfald kunne ssee, om endog saa Loven først blev vedtagen i den til næste October sammentrædende Rigsdag, saa der ialfald med Hensyn til den betydeligste Deel af Loven slet ikke var Noget tabt, om Forslaget først blev til Lov i den næste Sæsson, og jeg mener derfor, at man ikke skal være saa bange for at stille de Forslag, som kunne anses hensigtsmæssige. Hvad det Punkt angaaer, som indeholder den Bestemmelse, at Præsten skal have Sæde i Sogneforstanderskaberne, da vil jeg ikke nægte, at jeg troer det for Tiden vilde være mindre heldigt, naar dette ikke var Tilfældet, idetmindste gives der endnu mange Communer, hvor Præstens Bistand er nødvendig. Der er et andet Punkt, hvorom jeg skal tillade mig en kort Bemærkning, nemlig med Hensyn til Medlemmerne af Amtsraadet. Jeg har ved tidligere Leilighed, naar denne Sag har været til Behandling her i Salen, tilladt mig at udtale som en Mangel ved den bestaaende Communallov, at Amtsraadets Medlemmer ikke skulle have deres Reiseomkostninger erstattede; jeg kan, efter min Anskuelse, ikke komme til andet Resultat, end at det er en Ubillighed mod disse Mand, som sidde i Amtsraadet, at de ikke erholde deres Reiseudgifter godtgjorte, og kunde derfor gjerne ønske, at der kom en saadan Bestemmelse ind i Loven; men, efter den Stemning, som der synes fra flere Sider at være tilstede for Lovens hastige Fremme, saa er der vel liden Udset til, at et saadant Forslag vilde faae Stemmesleerhed, og jeg vil derfor ikke nu bestemt udtale, at jeg stiller et saadant Forslag. Det var med Hensyn til den høitærede Indenrigsministers Øtringer, at jeg endnu vil tillade mig en kort Bemærkning. Saafremt jeg ikke har misforstaaet den ærede Minister, saa udtalte han, at han for Tiden ikke fandt det passende at komme frem med Forslag til en ny Communallov, saalænge der var saa stor Modsetning i Anskuelse, som nu var Tilfældet. Jeg maa rigtignok være af den Mening, at, vil Ministeren afvente den Tid, at der ikke længere er Modsetning i Anskuelsen, saa troer jeg, det vil være meget længe, og saa ville de, som idag have havt saa stor Tilid til, at det vil ssee meget snart, vistnok faae Tid til at vente (Hør!).

**Indenrigsministeren:** Jeg er bleven opmærksom paa, at der er et Punkt, som jeg i mit tidligere Foredrag forbigik, hvorom jeg dog ønskede at sige et Par Ord, nemlig med Hensyn til den Bemærkning, som blev gjort af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts Afd. Valgfreds (Monrad), at Godseieren, som maaskee eiede det hele Sogn, ikke behøvdte sin særegne Plads paa Grund af sin Eiendom. Jeg skal gjerne indrømme, at, naar man saaledes tager det yderste Forhold, det Tilfælde, hvori en Godseier besidder al Jorden i Communen — dog med Undtagelse af Præstegaardens Jorder —, saa synes det besynderligt, at han ikke skal have Sæde i Sogneforstanderskabet. Men jeg maa bemærke, at man ikke kan give en almindelig Regel med Hensyn til dette yderst sjældne Tilfælde, der desuden vil forsvinde efterhaanden som Fæstegodset bortselges; og, vil man give Cieren af Hartkorn til en vis Størrelse, saaledes s. Ex. efter den tidligere Lovgivning 32 Tdr. Hartkorn, eller, hvis man nu vil gaae videre, Cieren af 50 til 60 Tdr. Hartkorn, uden Hensyn til deres Personlighed, Sæde i det communale Raad, saa forekommer det mig, at man vil fravige de i sig naturlige Grundsetninger, Grundsetninger, som allerede ere blevne gjorte gjældende, idet Lehnbesidderne, som før havde Sæde i Amtsraadet, have mistet dette Sæde ved den Lov herom, som udkom forrige Aar. Jeg maa ogsaa bemærke, at de, som udrede de communale Byrder, det er Brugerne eller Fæsterne af Godset, ligesom jeg fremdeles maa bemærke, at Behæftelse af Gjæld, som skulde hvile paa Communen, kun kan ssee med Regjeringens Samtykke, og, da Regjeringen efter Grundloven skal føre Tilsyn med Communernes Styrelse, vil Staten ogsaa i Fremtiden have at paasee, at Communen ikke behæftes med Gjæld uden med dens Samtykke, ligesom heller ikke denne Gjæld vil blive stiftet anderledes, end at Brugerne ved deres Bidrag til Renten og Afdragene komme til at betale den. Naar man tager alle disse Forhold i Betragtning, troer jeg, at det er forsvareligt, at man i Sognene overlader Communalbestyrelsen til valgte Medlemmer.

**Formanden:** Da Tiden er saa langt,